

การพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน*

The Development of Change Leadership for Aviation Training Program for Ground Instructors under Civil Aviation Training Center

วรินทร์ ปลั่งวัฒนะ

Warantri Plangwattana

วิทยาลัยปรัชญาและการศึกษา มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

College of Philosophy and Education, Saint John's University, Thailand.

Corresponding Author's Email: warantri622@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ 1) เพื่อพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน 2) เพื่อทดลองใช้และประเมินหลักสูตร และ 3) เพื่อปรับปรุงหลักสูตร บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูวิชาภาคพื้น จำนวน 30 คน โดยความสนใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1. หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน มีองค์ประกอบ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา แบ่งเป็น 2 โมดูล คือ โมดูลที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำ และ ความเข้าใจกระบวนการการเปลี่ยนแปลง โมดูลที่ 2 การมีวิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของวิสัยทัศน์ กระบวนการการพัฒนาวิสัยทัศน์ ความหมาย และความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ และ กระบวนการการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ 4)กิจกรรม การเรียนการสอนการฝึกอบรม 5) สื่อ และ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร 2. ผลการทดลอง และประเมินผลการใช้หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน พบว่า ครูวิชาภาคพื้นมีความรู้ ความเข้าใจ และมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงในเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน โดยมีผลการประเมิน pre-post test ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. ผลการปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน คือ ปรับลดเนื้อหาให้สอดคล้องกับเวลาที่กำหนด

คำสำคัญ: การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม; ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; ครูวิชาภาคพื้น

Abstract

The research article consisted of the following objectives: 1) to develop the change leadership for aviation training program for ground instructors under civil aviation training

*Received September 1, 2021; Revised October 14, 2021; Accepted November 10, 2021

center; 2) to experiment and assess the program; and 3) to improve the program. The study employed a mixed-methods approach. A sample group of 30 ground instructors who volunteered to participate in the study. Mean, frequency, and standard deviation were the statistics employed for data analysis.

From the study, the following results were found: 1) The change leadership for aviation training program for ground instructors under civil aviation training center consists of the following components: (1) principles and reasons; (2) objectives; (3) content which is divided into two modules: the first is change leadership, which includes the meaning and significance of leadership as well as an understanding of the change process, the second is visions and creative thinking, which includes the meaning and significance of visions, the process of developing visions, the meaning and significance of creating thinking, and the process of developing creative thinking; (4) activities, teaching and learning, training; (5) media; and (6) assessment from the use of program. 2) The results of an experiment and evaluation of the use of change leadership for aviation training program for ground instructors under civil aviation training center revealed that ground instructors have knowledge and understanding, as well as a change in behavior, in terms of change leadership for aviation training program. The difference between the pretest and posttest was statistically significant at the .05 level. 3) The outcome of improving the change leadership for aviation training program for ground instructors under civil aviation training center involves the reduction of content that is within the period set.

Keywords: Training Program Development; Change Leadership; Ground Instructors

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกยุคปัจจุบัน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ส่งผลต่อมนุษย์ต้องเผชิญต่อสิ่งเหล่านี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทำให้มนุษย์ได้เรียนรู้ และพัฒนาการบริหารจัดการด้านต่างๆ ด้วยแนวคิดใหม่ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (Suarez, and Hirshberg, 1981) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุคศตวรรษที่ 18 กับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบันมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว การเกิดขึ้นของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ไม่ใช่เพียงที่คอมพิวเตอร์เชื่อมโยงต่อกัน ยังหมายถึงการเกิดขึ้นของเครือข่ายทางสังคมด้วย ซึ่งเครือข่ายทางสังคมเป็นการเชื่อมโยงกันของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในลักษณะความสัมพันธ์ ต่างๆ มีทั้งลักษณะเพื่อนร่วมงาน หรือบุคคลในครอบครัว รวมทั้งในลักษณะเป็นชุมชนซึ่งเป็นเครือข่ายทางสังคมที่กว้างขวาง (Bass, 1998) ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยหลักหากเทียบเคียงระหว่างคนกับทรัพยากรอื่น กล่าวคือ ทรัพยากรอื่นๆ เมื่อใช้แล้วย่อมเสื่อมสลายหรือหมดไปในที่สุดแต่คนเป็นสิ่งที่ยังคงอยู่สามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง และสามารถนำกลับมาใช้ได้เรื่อยๆ ไปทั้งยังเพิ่มขีดความสามารถคุณภาพ และประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น เหตุเพราะมนุษย์มีการสร้างสมความรู้ความเข้าใจความสามารถทักษะ และประสบการณ์ที่สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน หรือพัฒนาสิ่งอื่นใดให้ดียิ่งขึ้นที่สำคัญคุณสมบัตินี้สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้เกิดขึ้นต่อองค์กรได้ ซึ่งอาจส่งผลให้องค์กรนั้นๆ เจริญก้าวหน้าประสบผลสำเร็จล้ำหลังหรือล้มเหลวได้ทั้งสิ้น (Fullan, 2001) ซึ่งทิศทาง

ของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2574 มีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาสร้างผู้เรียนที่มีสมรรถนะเป็นที่ต้องการสนับสนุนการคิดนวัตกรรมและการพึ่งตนเองได้บ้างทางด้านเทคโนโลยี (Kasetsart University, 2016) องค์กรที่มุ่งความก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จต่างมุ่งให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลและวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างมาก เพื่อสนองให้ทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่มีขีดความสามารถที่เพิ่มสูงขึ้นมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากที่สุดทั้งในองค์กรภาครัฐและเอกชนจึงใส่ใจ และให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นอย่างมาก เพื่อให้ได้มาซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพทั้งทางด้านความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงานให้มีความก้าวหน้าและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

สถาบันการบินพลเรือน (Civil Aviation Training Center, 2019) ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อพัฒนากิจการการบินพลเรือนของประเทศในภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกให้เจริญก้าวหน้าทันกับเทคโนโลยี โดยดำเนินการผลิต และพัฒนาบุคลากรด้านกิจการการบินพลเรือน ด้วยความก้าวหน้าของนวัตกรรมด้านการคมนาคมขนส่งส่งผลต่อการพัฒนาทุกประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดความก้าวหน้าเหล่านั้น เป็นผลมาจากความคิดของมนุษย์ทั้งสิ้น ดังนั้น ทรัพยากรมนุษย์ในองค์กรมีความรู้และขีดความสามารถที่แตกต่างกัน การจะพัฒนาองค์กรต้องอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่พัฒนาแล้ว ปัจจุบันพนักงานจำนวนมากที่มีอยู่ยังได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรน้อยกว่าที่องค์กรคาดหวัง ผู้บริหารจึงให้ความสนใจในการพัฒนาพนักงานเป็นอย่างมาก และเล็งเห็นว่าพนักงานเป็นทรัพยากรที่เป็นกุญแจสำคัญในการผลิตดำเนินการ นอกเหนือจากการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการศึกษา สนองกลุ่มเป้าหมายที่มีอยู่ทั่วประเทศและทั่วโลก แต่การที่จะพัฒนาพนักงานให้มีศักยภาพมีความรู้ความสามารถ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานได้นั้น องค์กรจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาพนักงานอย่างมีระบบ และต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถ ทักษะประสบการณ์ และทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน แนวทางหนึ่งที่จะพัฒนาพนักงานขององค์กรให้มีคุณสมบัติประกอบกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันการบินพลเรือน คือ การผลิตบุคลากรทางการบิน และดำเนินการเกี่ยวกับบริการช่างอากาศยาน บริการอากาศยาน และกิจการที่เกี่ยวข้องกับการบินเพื่อประโยชน์ในการผลิตบุคลากร (Civil Aviation Training Center, 2019) จึงได้กำหนดลักษณะการดำเนิน 4 ภารกิจคือ ภารกิจที่ 1 การผลิตบุคลากร ภารกิจที่ 2 การพัฒนาบุคลากร ภารกิจที่ 3 การบริการ และภารกิจที่ 4 การเผยแพร่ให้ความรู้แก่สังคม ในการจะทำให้ภารกิจที่ 2 การพัฒนาบุคลากรให้สำเร็จได้นั้น สถาบันการบินพลเรือนจำเป็นต้องมีครูวิชาภาคพื้นที่มีความรู้ ความสามารถเป็นอย่างดี ดังนั้น สถาบันการบินพลเรือนจะต้องมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาใน ทุกๆ ด้าน ทุกๆ สถานการณ์ ในการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงคุณภาพของบุคลากร ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงานให้มีการพัฒนาอย่างเหมาะสม ทั้งความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะ ทักษะ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม ทัศนคติ และความเชื่อ ครูวิชาภาคพื้นเป็นผู้มีบทบาทที่สุดในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของสังคมและประเทศชาติที่เกิดขึ้น จากประเด็นปัญหาต่างๆ ที่กล่าว สถาบันการบินพลเรือนจึงได้ศึกษาองค์ประกอบ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน ได้ทั้งหมด 6 องค์ประกอบ คือ วิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ การสร้างความสัมพันธ์ องค์ความรู้และการจัดการองค์ความรู้ ความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง และ ทักษะที่เกี่ยวข้อง (Plangwattana, and Meelang, 2020)

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจในการนำองค์ประกอบดังกล่าว มาพัฒนาเป็นหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน เป็นการต่อยอด เพื่อนำผลการวิจัยมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน
2. เพื่อทดลองใช้และประเมิน หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน
3. เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mix method) โดยมีกระบวนการ หรือขั้นตอนในการพัฒนา ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความจำเป็น และความต้องการ ในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน โดยศึกษาเอกสารจากงานวิจัยสถาบันการบินพลเรือน ปี 2563

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้นสถาบันการบินพลเรือน

ขั้นตอนที่ 3 การทดลอง และประเมินผลการใช้หลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง และแก้ไขหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน

ขั้นตอนที่ 5 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการทดลอง คือ ครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน จำนวน 114 คน กลุ่มตัวอย่างในการทดลองครั้งนี้ คือ ครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน จำนวน 30 คน ได้มาโดยความสมัครใจ และการได้รับอนุญาตจาก รองผู้ว่าการฝ่ายวิชาการ สถาบันการบินพลเรือน

ขั้นตอนที่ 6 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ได้แก่ หลักสูตรโครงสร้างหลักสูตร กำหนดการการฝึกอบรม และการทดลองแบบกลุ่มเดียวโดยการทดสอบก่อน-หลัง (One group pre-test post-test)

2. แบบประเมินก่อน และหลังการอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ได้แก่ แบบประเมินหรือแบบทดสอบก่อน และหลังการอบรมประกอบด้วยคำถามแบบ 4 ตัวเลือก ที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับประเด็นการพัฒนาด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 30 ข้อ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยนำแบบทดสอบก่อน-หลัง ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์สอดคล้อง ผู้วิจัยพบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ฉบับร่าง และองค์ประกอบต่างๆ ของแผนการจัดกิจกรรม ในแต่ละโมดูล ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับ 0.80-1.00 และมีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องโดยรวม เท่ากับ 0.97 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบประเมินก่อน และหลังการอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ในแต่ละ

โมดูล ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับ 0.80-1.00 และมีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องโดยรวม เท่ากับ 0.98 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

3. แบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมการพัฒนา ระหว่างการพัฒนา ได้แก่ แบบประเมินพฤติกรรมระหว่างกรอบ การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัด 5 ระดับของพฤติกรรมที่แสดงออก จำนวน 10 ข้อ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยนำแบบประเมินพฤติกรรมให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์สอดคล้อง โดย ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมระหว่างกรอบ กับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบสังเกตพฤติกรรมผู้เข้าร่วมการพัฒนา ระหว่างการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ในแต่ละโมดูล ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับ 0.80-1.00 และมีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องโดยรวม เท่ากับ 0.96 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

4. แบบประเมินหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม ประเมินปฏิริยาผู้เข้าร่วมกรอบ มีลักษณะเป็นมาตรวัด 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ การสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน โดยนำแบบประเมินหลักสูตรให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องข้อคำถามกับวัตถุประสงค์สอดคล้อง ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมในหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในระดับ 0.80-1.00 และมีค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องโดยรวม เท่ากับ 0.99 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 7 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการพิจารณา และแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปดำเนินการสัมภาษณ์ประชากรตามที่กำหนด โดยมีขั้นตอน และวิธีการในการดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำหนังสือขออนุญาต เพื่อขอความอนุเคราะห์ร่วมมือในการสัมภาษณ์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ว่าการสถาบันการบินพลเรือน
2. ติดต่อประสานงานกับประชากร เพื่อการสัมภาษณ์
3. ดำเนินการสัมภาษณ์ และตรวจความถูกต้องของข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ และ ประเมินสรุปรายงานความต้องจำเป็น เพื่อนำไปใช้ในการยกร่างหลักสูตรต่อไป

ขั้นตอนที่ 8 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ทางสถิติคือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของแบบสัมภาษณ์ สรุปออกมาในลักษณะของการวิเคราะห์ข้อมูลด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ
2. การวิเคราะห์แบบทดสอบก่อน-หลังการอบรม โดยใช้สถิติการทดสอบความแตกต่างของค่ากลางของสองประชากรไม่อิสระ (Paired t-test)
3. การวิเคราะห์แบบประเมินพฤติกรรม และแบบประเมินหลักสูตรการพัฒนา ใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการพัฒนาหลักสูตร จากการหาความจำเป็นเพื่อการพัฒนา พบว่า ครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบิณพลเรือน จะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิณ เนื่องจากพฤติกรรม การแสดงออกของครู มีอิทธิพลต่อการสร้างศักยภาพของนักศึกษาในทุกๆ ด้าน ทุกๆ สถานการณ์ ดังนั้น การเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และทัศนคติแก่บุคลากร ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงาน และเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียนให้มีความก้าวหน้าให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม และประเทศชาติที่เกิดขึ้น พบว่า หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงด้านการบิณของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบิณพลเรือน ประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้ 1) หลักการ และเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรม การเรียนการสอนการฝึกอบรม 5) สื่อ และ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยมีเนื้อหาสาระ และโครงสร้างหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิณของครูวิชาภาคพื้นสถาบันการบิณพลเรือน ประกอบด้วย 2 โมดูล คือ โมดูลที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) ความหมาย และความสำคัญของภาวะผู้นำ และ 2) ความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง โมดูลที่ 2 การมีวิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) ความหมาย และความสำคัญของวิสัยทัศน์ 2) กระบวนการการพัฒนาวิสัยทัศน์ 3) ความหมาย และความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ และ 4) กระบวนการการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการทดลอง และประเมินผลการใช้หลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิณ ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบิณพลเรือนพบว่า ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิณ ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบิณพลเรือน เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมรับการพัฒนา โดยวิเคราะห์แบบ one group pre-test post-test พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน post-test สูงกว่า pre-test มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการพัฒนา

	N	Mean	SD	t	p
ก่อนอบรม	30	10.70	1.684	-10.366	.00
หลังอบรม	30	21.64	5.061		

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้ารับการพัฒนา มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิณ ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบิณพลเรือน มีค่าเฉลี่ยหลังการฝึกอบรมมากกว่าก่อนการฝึกอบรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิณ ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบิณพลเรือน ด้วยแบบสังเกตพฤติกรรม ในภาพรวม ตามความเห็นของผู้สังเกตระหว่างการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิณ ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบิณพลเรือน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการพัฒนาหลักสูตร

รายการ	ค่าเฉลี่ย แยกตามผู้สังเกต (รายคน)				แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ค่าเฉลี่ยรวม	
1. การมีความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง					
1.1 ความตั้งใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.01	3.50	4.50	4.00	
1.2 ความรับผิดชอบในภาระงานที่ได้รับมอบหมาย	4.31	3.87	4.23	4.14	
1.3 ความเสียสละเพื่อส่วนรวม					
เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น	4.21	4.01	4.10	4.11	
1.4 การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	4.00	3.50	3.90	3.80	
ค่าเฉลี่ยการมีความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง				4.01	ดี
2. การมีความคิดสร้างสรรค์					
2.1 ความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม	4.20	3.50	3.98	3.89	
2.2 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	4.05	3.48	4.20	3.91	
2.3 การแสดงความคิดเห็น	4.19	3.87	4.13	4.06	
ค่าเฉลี่ยการมีความคิดสร้างสรรค์				3.96	ดี
3. การมีวิสัยทัศน์					
3.1 มีภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง	4.28	4.50	4.35	4.38	
3.2 มีความเชื่อมั่นในตัวเอง	4.11	3.98	4.07	4.05	
3.3 การวางแผนอย่างมีขั้นตอน	4.05	3.87	4.50	4.14	
ค่าเฉลี่ยการมีวิสัยทัศน์				4.19	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยจากการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการbin ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการbinพลเรือน ใน 3 ประเด็น คือ การมีความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง การมีความคิดสร้างสรรค์และ การมีวิสัยทัศน์ เรียงลำดับจากประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ การมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 อยู่ในเกณฑ์ ดี การมีความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01 อยู่ในเกณฑ์ ดี และการมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96 อยู่ในเกณฑ์ ดี

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการประเมินหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbin ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการbinพลเรือน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินการฝึกอบรม

รายการ	Mean	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1. สถานที่ฝึกอบรม	4.80	0.41	มากที่สุด
2. ระยะเวลาในการฝึกอบรม	4.87	0.43	มากที่สุด
3. กำหนดการฝึกอบรม	4.70	0.60	มากที่สุด
การประเมินโมดูลที่ 1			
4. ความพึงพอใจในใจวิทยากร	4.87	0.35	มากที่สุด
5. ได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงกับหัวข้อที่บรรยาย	4.77	0.43	มากที่สุด
6. สื่อประกอบการนำเสนอเหมาะสม น่าสนใจ	4.67	0.48	มากที่สุด
7. เนื้อหาชัดเจน	4.80	0.41	มากที่สุด
8. เนื้อหาที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.90	0.40	มากที่สุด
9. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้	4.97	0.18	มากที่สุด
10. ความพึงพอใจโดยรวม	4.80	0.48	มากที่สุด
การประเมินโมดูลที่ 2			
11. ความพึงพอใจในใจวิทยากร	4.80	0.48	มากที่สุด
12. ได้รับความรู้และประสบการณ์ตรงกับหัวข้อที่บรรยาย	4.90	0.31	มากที่สุด
13. สื่อประกอบการนำเสนอเหมาะสม น่าสนใจ	4.80	0.41	มากที่สุด
14. เนื้อหาชัดเจน	4.70	0.53	มากที่สุด
15. เนื้อหาที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.70	0.53	มากที่สุด
16. ความเหมาะสมของเวลาที่ใช้	4.80	0.48	มากที่สุด
17. ความพึงพอใจโดยรวม	4.87	0.43	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.81	0.12	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 มีครูวิชาภาคพื้น จำนวน 30 คน ด้วยวิธีการสมัคร ผู้วิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ มีค่ามากที่สุด คือ 4.97 และค่าเฉลี่ยของสื่อประกอบการนำเสนอเหมาะสม น่าสนใจ มีค่าน้อยที่สุด คือ 4.67 ค่าเฉลี่ยโดยรวม คือ 4.81 ซึ่งมีระดับความเหมาะสมอยู่ที่ระดับเหมาะสมมากที่สุด

ผลการปรับปรุง และแก้ไขหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน จากการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินความเหมาะสมโครงการฝึกอบรมมาปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความสมบูรณ์ ดังต่อไปนี้ 1) ปรับเนื้อหาการฝึกอบรม และเวลาให้เหมาะสม 2) เพิ่มกิจกรรมนันทนาการสอดแทรกแต่ละโมดูลเพื่อไม่ให้รู้สึกเบื่อหน่าย มีการให้ชมวีดิทัศน์ในการอบรม และ 3) เพิ่มกิจกรรมนอกสถานที่

องค์ความรู้ใหม่

หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน ประกอบด้วย 6 ประการ ดังนี้

1) หลักการ และเหตุผล

สภาพแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหารและหรือผู้นาองค์การต่างๆ ต้องปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์แวดล้อม ดังนั้น ครูวิชาภาคพื้นเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาผู้เรียนโดยมุ่งผลให้เกิดความรู้ ทักษะและทัศนคติที่ดี เนื่องจาก ครูวิชาภาคพื้นมีความ

จำเป็นที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ การวางแผนสำหรับอนาคต การคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง คือ ความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ Fullan (2001)

2) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีดังนี้ (1) เพื่อให้ครูวิชาภาคพื้นมีความรู้ ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีและมีความตระหนักเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน และ (2) เพื่อให้ครูวิชาภาคพื้นมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนด้านการบิน เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน

3) เนื้อหา และโครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย 2 โมดูล คือ โมดูลที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย (1) ความหมาย และความสำคัญของภาวะผู้นำ และ (2) ความเข้าใจกระบวนการการเปลี่ยนแปลง Bass (1998); Fullan (2001); *Sincharoen, Paai, Koolnaphadol, and Tritilanuut (2013)* และ Plangwattana, and Meelang (2020) โมดูลที่ 2 การมีวิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย (1) ความหมาย และความสำคัญของวิสัยทัศน์ (2) กระบวนการการพัฒนาวิสัยทัศน์ (3) ความหมาย และความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ และ (4) กระบวนการการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Suarez, and Hirshberg (1981); Thanaseelangkun (2016); Akarachan (2017) และ Plangwattana, and Meelang (2020)

4) กิจกรรมการเรียนการสอนการฝึกอบรม ประกอบด้วย (1) การบรรยาย (2) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์แบบผู้ฝึกอบรมมีส่วนร่วม (Participative Technique) (3) การสาธิตจำลองให้เกิดการพัฒนา (Adult Learning Approach Role Playing) (4) ฝึกปฏิบัติพัฒนาร่างกายและจิตใจ เพื่อเสริมบุคลิกภาพภายนอก และภายใน (5) การศึกษาจากสื่อ วิดีทัศน์ ภาพยนตร์สั้น (6) กิจกรรมเกมส์ และ (7) กรณีศึกษานำเสนออภิปรายเป็นรายบุคคลและกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Bloom (1956) และ Bandura (1986)

5) สื่อ ประกอบด้วย (1) เอกสารประกอบการบรรยาย วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ และ (2) วัสดุ อุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติในแต่ละโมดูล

6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย (1) แบบทดสอบก่อน – หลังการเข้ารับการฝึกอบรม (2) แบบประเมินความพึงพอใจของหลักสูตร และ (3) แบบสังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับ Kirkpatrick (2009)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า หลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อ และ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร ประเด็นการอภิปรายมีดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 หลักการและเหตุผล และองค์ประกอบที่ 2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภาวะผู้นำการเปลี่ยนด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้บริหาร หรือผู้นำองค์กรต่างๆ ต้องปรับตัวให้ทันต่อสภาวะการณ์แวดล้อม เนื่องจากผลของการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดการสูญเสียได้ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เวลา กำลังคน รวมถึงทรัพยากรอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารจะต้องตัดสินใจเวลาใดจะมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ หรือเวลาใดจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่เหมาะสม โดยผู้บริหารต้องเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ ขณะองค์การจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่น มีรูปแบบองค์การทันสมัย เตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนด้านการบิน จะทำให้ครูวิชาภาคพื้นได้เรียนรู้เรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนด้านการบิน เพิ่มพูนความรู้ทักษะ และทัศนคติสามารถนำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน และสามารถจัดการการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ด้านการบิน เป็นบริบทที่ใช้ได้ในการปฏิบัติงานจริง และสอดคล้องกับความต้องการของคณะผู้บริหาร เพื่อให้การปฏิบัติได้มีความสำเร็จ และสามารถตอบสนองของยุทธศาสตร์สถาบันการบินพลเรือน ในการขับเคลื่อนปรับเปลี่ยน และพัฒนาหลักสูตรและฝึกอบรมบุคลากรด้านการบิน ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล ถือเป็น การเสริมสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในศักยภาพของสถาบันการบินพลเรือนต่อนานาชาติ ในการเป็นสถาบันการฝึกอบรมเฉพาะทางด้านการบิน ที่ได้รับการรับรองคุณภาพและมาตรฐานจาก องค์กรการบินพลเรือนระหว่างประเทศ นอกจากนี้ ยังส่งผลให้เกิดการดำเนินงาน และการจัดฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับองค์ประกอบที่ 3 เนื้อหาของหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน แบ่งออกเป็น 2 โมดูล คือ โมดูลที่ 1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำ และ ความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง โดยผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน มีความเหมาะสมทุกโมดูล เนื่องจาก ครูวิชาภาคพื้นมีความจำเป็นที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ การวางแผนสำหรับอนาคต การคิดค้นสิ่งใหม่ๆ ซึ่งจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง คือ ความเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับ Bass (1998); Fullan (2001); Sincharoen, Paai, Koolnaphadol and Tritilanuut (2013) และ Plangwattana and Meelang (2020) โมดูลที่ 2 การมีวิสัยทัศน์ และความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ความหมายและความสำคัญของวิสัยทัศน์กระบวนการพัฒนาวิสัยทัศน์ความหมาย และความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ และ กระบวนการการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับ Suarez and Hirshberg (1981); Thanaseelangkun (2016); Akarachan (2017) และ Plangwattana and Meelang (2020) สำหรับองค์ประกอบที่ 4 กิจกรรม การเรียนการสอนการฝึกอบรม และองค์ประกอบที่ 5 สื่อ โดยเน้นการฝึกผ่านสถานการณ์ต่างๆ การบรรยาย การแลกเปลี่ยนประสบการณ์แบบผู้ฝึกอบรมมีส่วนร่วม การสาธิตจำลองให้เกิดการพัฒนา การฝึกปฏิบัติพัฒนาร่างกายและจิตใจ เพื่อเสริมบุคลิกภาพภายนอกและภายใน การศึกษาจากสื่อ วิทยุทัศน์ ภาพยนตร์สั้นกิจกรรมเกมส์กรณีศึกษา นำเสนออภิปรายเป็นรายบุคคลและกลุ่มโดยงานวิจัยนี้จัดกิจกรรมในการพัฒนาหลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน โดยการจัดกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย รวมถึงการนำแนวทางการปรับพฤติกรรม 3 ประการ ได้แก่ 1) แนวทางการเรียนรู้โดยการสังเกต 2) แนวทางการกำกับตนเอง และ 3) แนวทางการรับรู้ความสามารถของตนเอง สอดแทรกเข้าไปในแต่ละกิจกรรมเพื่อที่จะทำให้การฝึกอบรมมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่พฤติกรรมของผู้เข้าร่วมฝึกอบรมอย่างถาวรและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ Bloom (1956); Bandura (1986) สำหรับองค์ประกอบที่ 6 การประเมินผลการใช้หลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน เป็นการวัดเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ และพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงก่อนและหลังการเข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน ของครูวิชาภาคพื้นสถาบันการบินพลเรือน ทั้งนี้ ครูสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน ตามความเหมาะสม และบริบทของนักศึกษา การประเมินผลการฝึกอบรมในครั้งนี้ เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้อบรมได้ทราบว่าผู้รับการอบรมเกิดเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจ ทั้งยังเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเจตคติของตนเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานในทางที่ดีขึ้นหรือไม่อย่างน้อยเพียงใด อันจะส่งผลต่อกระบวนการฝึกอบรมว่ามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลหรือไม่ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการประเมินผลการฝึกอบรมโดยใช้เกณฑ์การพิจารณา คือ การประเมินผลการเรียนรู้ และประเมินพฤติกรรม โดยการวัดระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของผู้รับการฝึกอบรม และประเมินปฏิบัติการและผลการเรียนรู้ จะประเมินโดยการเก็บข้อมูลจาก

ผู้รับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม รวมถึงการสังเกตพฤติกรรมระหว่างการฝึกอบรม สอดคล้องกับ Kirkpatrick (2009) การประเมินผลการฝึกอบรม เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้เพิ่มพูนประสบการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจ เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และเจตคติของตนเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานในทางที่ดีขึ้นซึ่งนิยมใช้กันอย่างกว้างขวางในการพัฒนาบุคลากรทั้งก่อนทำงาน และระหว่างการทำงาน การประเมินผลการอบรมเป็นกระบวนการหนึ่งในการฝึกอบรมที่จะให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการฝึกอบรมเพื่อให้ผู้รับผิดชอบการฝึกอบรมได้นำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการทดลองใช้ และประเมินหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาระยะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ Sincharoen, Paai, Koolnaphadol and Tritilanuut (2013) และ Thanaseelangkun (2016)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผลการปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้นสถาบันการบินพลเรือนจะเห็นได้จากผลการประเมินหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมากที่สุด และหัวข้อเกี่ยวกับสื่อประกอบการนำเสนอเหมาะสม น่าสนใจมีความเหมาะสมมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้นสถาบันการบินพลเรือนเกิดประสิทธิผลในการนำไปใช้ผู้วิจัยจึงมีการเพิ่มเนื้อหา สื่อประกอบการฝึกอบรมและรายละเอียดในโมดูลที่ 1 ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหามากขึ้น

สรุป

หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินนี้ จะเป็นหลักสูตรที่พัฒนาครูวิชาภาคพื้นสถาบันการบินพลเรือน ให้มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในการจูงใจให้ผู้อื่น มีพฤติกรรมที่สูงกว่าความคาดหวังด้วยการเปลี่ยนแปลงเจตคติ ความเชื่อ และค่านิยมของผู้ตามอีกทั้งยังเป็นเครื่องมือในการจัดทรัพยากร หรือการจัดระบบการอบรมโดยรวบรวมเครื่องมือและอุปกรณ์ที่จำเป็นในการอบรม เพื่อให้ผู้รับการอบรมได้รับประสบการณ์ตรงหรือใกล้เคียงประสบการณ์ตรง ได้มีโอกาสปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองตามเนื้อหาสาระอย่างถูกต้อง ซึ่งประกอบไปด้วย หลักการและเหตุผลของหลักสูตรฝึกอบรม จุดประสงค์หรือวัตถุประสงค์หลักสูตร เนื้อหาหลักสูตร กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์ และการประเมินผลการอบรม อีกทั้ง หลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบิน สามารถพัฒนาศักยภาพของครูวิชาภาคพื้นในการมีคุณสมบัติที่จำเป็นในงาน (Job Specifications) ให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า หลักสูตรพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการบินของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการบินพลเรือน มีทั้งหมด 6 องค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการฝึกอบรม 5) สื่อ และ 6) การประเมินผลการใช้หลักสูตร

ดังนั้น สถาบันการbinพลเรือนควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ 1. สถาบันการbinพลเรือนต้องปรับตัวให้ทันต่อสภาวะการณ์แวดล้อม เนื่องจากผลของการเปลี่ยนแปลงก่อให้เกิดการสูญเสียได้ ไม่ว่าจะเป็นเงินทุน เวลา กำลังคน รวมถึงทรัพยากรอื่นๆ ซึ่งผู้บริหารจะต้องตัดสินใจเวลาใดจะมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ หรือเวลาใดจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ที่เหมาะสม และ 2. ผู้บริหารต้องเรียนรู้และมีความคิดสร้างสรรค์ ขณะองค์การจำเป็นต้องมีความยืดหยุ่น มีรูปแบบองค์การทันสมัย จะทำให้ครูวิชาภาคพื้นได้เรียนรู้เรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbin เพิ่มพูนความรู้ทักษะ และทัศนคติสามารถนำการเปลี่ยนแปลงด้านการbin และสามารถจัดการการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดหลักสูตรฝึกอบรมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbin เป็นบริบทที่ใช้ได้ในการปฏิบัติงานจริง และสอดคล้องกับความต้องการของคณะผู้บริหาร เพื่อให้การปฏิบัติได้มีความสำเร็จ และสามารถตอบสนองของยุทธศาสตร์สถาบันการbinพลเรือน ในการขับเคลื่อน ปรับเปลี่ยน และพัฒนาหลักสูตรและฝึกอบรมบุคลากรด้านการbin ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ผลการทดลองใช้ และประเมินหลักสูตรการพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbinของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการbinพลเรือน แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbinมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น สถาบันการbinพลเรือนควรนำไปใช้ดำเนินการ โดยการสร้างหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbinของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการbinพลเรือน ในด้านอื่นๆ เช่น ทักษะที่เกี่ยวข้อง หรือ ควรเน้นการฝึกฝนผ่านสถานการณ์จริงหรือกรณีศึกษาให้สอดคล้องกับยุคสมัยอยู่ตลอดเวลา เป็นต้น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผลการปรับปรุงการพัฒนาหลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbin ของครูวิชาภาคพื้น สถาบันการbinพลเรือน จะเห็นได้จากผลการประเมินหลักสูตรการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbinภาพรวมอยู่ในเกณฑ์ เหมาะสมมากที่สุด และหัวข้อเกี่ยวกับสื่อประกอบการนำเสนอเหมาะสม น่าสนใจมีความเหมาะสมมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้น เพื่อให้หลักสูตรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbinของครูวิชาภาคพื้นสถาบันการbinพลเรือนเกิดประสิทธิผลในการนำไปใช้ผู้วิจัยจึงมีการเพิ่มเนื้อหา สื่อประกอบการฝึกอบรม และรายละเอียดในโมดูลที่ 1 ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับเนื้อหามากขึ้น อีกทั้ง ควรขยายระยะเวลาในการจัดการจัดกิจกรรมในแต่ละโมดูลเนื่องจากเป็นเรื่องที่สำคัญที่จะส่งผลถึงความรู้ความเข้าใจ และการนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

- 2.1 การศึกษารูปแบบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbin สำหรับผู้บริหาร
- 2.2 การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการbinของครูวิชาภาคพื้น
- 2.3 การศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจากองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ การมีความเข้าใจ กระบวนการเปลี่ยนแปลง การมีความคิดสร้างสรรค์ และการมีวิสัยทัศน์

References

- Akarachan, R. (2017). *A Model for Developing Creative Leadership for Primary School Teachers under the Office of the Basic Education Commission in the Upper Northeast Region*. (Doctoral Dissertation). Sakon Kakhon Rajabhat University. Sakon Kakhon.
- Bandura, A. (1986). *Social Learning Analysis of Aggression*. In E. Ribes-Inesta & A. Bandura (Eds.), *Analysis of Delinquency and Aggression*. Lawrence Erlbaum.

- Bass, B. M. (1998). *Transformational Leadership: Industrial, Military, and Educational Impact*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Bloom, B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook the Cognitive Domain*. New York: David McKay.
- Civil Aviation Training Center. (2019). *Annual Report 2018*. Retrieved August 12, 2019, from http://www.catc.or.th/2015/attachments/article/ANNUAL_REPORT_2018.pdf
- Fullan, M. (2001). *The New Meaning of Educational Change*. (3rd ed). New York: Teachers College Press.
- Kasetsat University. (2016). *Blueprint and Action Plan for Thailand 4.0, Driving Model for Thailand 4.0 Model to Bring Security, Wealth and Stability to Thailand*. Retrieved March 10, 2020 from http://www.digital.forrest.ku.ac.th/TFCC/TCERN2017/PW/Thailand_4.0_PM.pdf
- Kirkpatrick, D. (2009). Great Ideas Revisited. Techniques for Evaluating Training Programs. Revisiting Kirkpatrick's Four Level Model. *Training and Development*, 50, 54–59.
- Plangwattana, W., & Meelang, K. (2020). *A Change Leadership for Aviation in the Disruptive Technology for Ground Instructor at Civil Aviation Training Center*. (Research Grant Program in 2020 Academics Year). Bangkok: Civil Aviation Training Center.
- Sincharoen, D., Paai, A., Koolnaphadol, Th., & Tritlanuut, V. (2013). *The Development of Training Curriculum for the Promotion of Transformational Leadership for Directors of Tambol Health Promotion Hospitals*. (Doctoral Dissertation). Rajabhat Rajanagarindra University. Chachoengsao.
- Suarez, G., & Hirshberg, J. (1981). *The Leader as a Catalyst of Change*. Leadership. UK: Penguin Books.
- Thanaseelangun, Ch. (2016). The Curriculum Development of Creative Leadership Encouraging for Teacher Students. Nakhon Ratchasima Rajabhat University. *Journal of Education Khon Kaen University*, 39(4), 65-73.